

Dunea
t.a.v. drs. W.M.E. Drossaert
Postbus 756
2700AT ZOETERMEER

ONS KENMERK
2359894

DELFT
5 november 2024

ONDERWERP

Aanbieding position paper Delfland

Geachte heer Drossaert,

Dunea is verantwoordelijk voor de drinkwaterproductie en -levering van ruim 1,3 miljoen klanten in het westelijk deel van Zuid-Holland. Dunea voorziet vanaf 2030 een tekort aan ruw water om te kunnen voldoen aan haar wettelijke leveringsplicht van drinkwater in haar servicegebied en heeft het programma *Drinkwatervoorziening van de toekomst* gestart. Dunea zoekt naar een aanvullende zoetwaterbron om vanaf 2030 genoeg drinkwater te kunnen produceren, in eerste instantie voor de periode van 2030 tot 2040.

Wij herkennen en erkennen de opgave van Dunea en zien dat ook wij een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben voor een duurzame veiligstelling van drinkwater. Echter, wij ervaren onder andere door klimaatverandering eveneens het probleem van schaarste van zoetwater steeds nadrukkelijker in de uitvoering van onze taken als waterbeheerder. We zien dat de woningbouwopgave in de regio de zoetwatervraag voor onze beide organisaties verhoogt.

In het proces om te komen tot de keuze voor een nieuwe aanvullende zoetwaterbron, heeft Dunea drie alternatieven onderzocht. De Nota Reikwijdte en Detailniveau – variantenrapport van juni 2023 benoemt het onttrekken van zoetwater uit het regionale oppervlaktewatersysteem van Delfland of Rijnland als voorlopig voorkeursalternatief. In onze zienswijze daarop en de side letter bij de 'Mijlpaal in het omgevingsproces' van 8 mei 2023 spreken wij onze zorgen uit over dit voorkeursalternatief van Dunea. We hebben aangegeven dat wij deze keuze niet onderschrijven, vanwege de negatieve impact op de beschikbaarheid van oppervlaktewater in droge perioden en de gevolgen voor andere watergebruikers in het gebied. Ook de Commissie mer heeft geadviseerd om een oplossing te zoeken waarin het watersysteem centraal staat, met dus met zo min mogelijk negatieve gevolgen voor grond- en oppervlaktewater en de functies die daarvan afhankelijk zijn. De commissie adviseert daarnaast om het risico te beschouwen dat de keuzes die nu gemaakt worden voor de middellange termijn,

belemmeringen kunnen opleveren voor gunstigere oplossingen voor de lange termijn (>2040). Wij staan onverkort achter de inhoud van de side letter en benadrukken het belang om het advies van de Commissie mer op te volgen.

Position paper

Dunea heeft op 11 juni 2024 in een beeldvormend overleg aan elk van de gebiedspartijen het verzoek gedaan om een position paper aan te leveren ten aanzien van de alternatieven die zijn uitgewerkt. Dunea bepaalt op basis van de position papers van alle betrokken partijen en eigen voorkeuren welke heikele punten er bestaan en gaat in gesprek met omgevingspartijen hoe deze opgelost kunnen worden. Dit moet leiden tot de definitieve keuze van een voorkeursalternatief voor een nieuwe zoetwaterbron dat door alle betrokken partijen gedragen wordt.

Om invulling te geven aan die vraag en dat proces, ontvangt u hierbij het position paper van Delfland (bijlage 1) en onze beoordelingswijze (bijlage 2) voor een eventuele vergunningaanvraag. Inhoudelijk hebben we deze stukken met het Hoogheemraadschap van Rijnland afgestemd. We werken vanuit dezelfde belangen en de uitgangspunten bij onze standpunten komen met elkaar overeen.

- Onze position paper geeft duiding aan onze belangen, de verwachte gevolgen die de voorgenomen activiteit voor ons en ons gebied heeft en de standpunten die wij daarop hebben ingenomen. Wij hebben ons hierbij gericht op het alternatief waarbij de onttrekking van regionaal oppervlaktewater in Delflands gebied plaatsvindt. De andere twee alternatieven hebben veel minder impact op ons waterbeheer.
- De beoordelingswijze laat zien op basis van welke criteria Delfland een eventuele toekomstige vergunningaanvraag voor onttrekking en lozing zal beoordelen.

Randvoorwaarden

Onze conclusie is dat de belangen van Delfland en bewoners, bedrijven en organisaties in Delfland in grote mate geraakt worden. Delfland staat niet toe dat er negatieve effecten ontstaan op de waterkwaliteit of -kwantiteit vanwege het initiatief voor waterwinning van oppervlaktewater van Delfland. Om deze activiteit mogelijk te maken, moeten de negatieve gevolgen hiervan voorkomen of gemitigeerd worden en komen alle kosten die hieruit voortkomen voor rekening van Dunea. Dit is een randvoorwaarde voor vervolg. De hoofdlijnen van onze position paper zijn als volgt:

- Delfland heeft een maatschappelijke verantwoordelijkheid voor de belangen van andere gebruikers van het oppervlaktewater. Wij voorzien dat de impact van een oppervlaktewateronttrekking groot is. Zeker in periode van langdurige droogte. Dan is de verdringingsreeks actief en zal Dunea binnen categorie 2 een voorkeurspositie krijgen ten opzichte van andere gebruikers. In die gevallen kan het zijn dat andere watergebruikers benadeeld worden vanwege de voorrang die Dunea heeft. Dit is voor Delfland niet acceptabel. Dunea moet dus voor droogteperioden die langer duren dan drie maanden zelfvoorzienend kunnen zijn.
- Zoetwater wordt steeds meer een schaars goed. De keuze voor winning uit het regionale oppervlaktewatersysteem is daarmee een tijdelijke oplossing waarmee het probleem wordt verschoven naar de toekomst. Een toekomst die eindig is: de huidige inzichten laten zien dat na 2040 bij Delfland de zoetwatervraag het *-aanbod* gaat overstijgen. Een eventuele vergunning is daarom tijdelijk en eindigt in 2040.
- Wij zien daarbij het risico van een insluiting, een grote maatschappelijke druk om de waterwinning ook na 2040 voor te zetten. Daarom verbinden wij aan een eventuele vergunning voor onttrekking de voorwaarde dat Dunea in het komende decennium het drinkwatervraagstuk optilt naar een breder drink- en zoetwatervraagstuk dat regionaal en zelfs bovenregionaal speelt. Vanuit dat hogere abstractieniveau zal met en door lokale, regionale en nationale partijen tot gedragen oplossingen voor de termijn ná 2040 moeten worden gekomen die vanuit maatschappelijk perspectief het meest wenselijk zijn. Hierin moeten alternatieven zoals onttrekking van brak/zout water en een nieuwe onttrekking uit rijkswater terugkomen. Wij verwachten van Dunea tijdige, concrete voorstellen over het verloop van dit proces en de borging ervan in

een overeenkomst. De waterschappen zullen hierop sturen, gezien onze taken en belangen rondom waterschaarste.

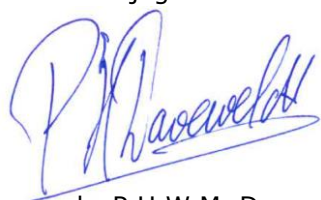
- We zien dat het initiatief gevolgen heeft voor de waterkwaliteit. Delfland staat geen achteruitgang van de waterkwaliteit toe voor stoffen die nog niet aan de KRW-norm voldoen. Negatieve effecten moeten volledig worden gemitigeerd.
- De aanwijzing van een deel van het watersysteem tot waterwinlocatie voor de productie van drinkwater leidt ertoe dat het betreffende waterschap nieuwe verantwoordelijkheden toegewezen krijgt, met alle kosten van dien, en dat het halen van de doelen van de KRW nog moeilijker wordt. Dit raakt het belang van Delfland en Rijnland direct en leidt tot voorziene en onvoorziene risico's die verder onderzocht moeten worden. Wij zien Dunea als trekker van dat onderzoek.
- Daar waar extra kosten ontstaan voor Delfland, houden we het principe aan van 'de veroorzaker betaalt'. Dat betekent dat Dunea alle extra kosten (voorzien en onvoorzien) op zich moet nemen, ook al zijn deze op dit moment niet kwantificeerbaar. Hierover worden vóór de start van MER-fase 2 bestuurlijke afspraken gemaakt.

Delfland is zich bewust van de complexiteit van het vraagstuk, het brede maatschappelijke belang en de effecten van de te kiezen oplossingsrichting. Wij vinden het daarom cruciaal dat de gekozen oplossingsrichting voortkomt uit en onderbouwd wordt via een goede, onafhankelijke en brede maatschappelijke afweging. Met een uitkomst die door alle gebiedspartijen onderkend en gedragen wordt. Een maatschappelijke kosten-batenanalyse kan hierbij helpen door inzichtelijk te maken welke kosten en baten er bij de verschillende gebiedspartijen ontstaan. Wij constateren dat de opgestelde maatschappelijke kosten-batenanalyse niet de informatie bevat om dat gesprek te faciliteren en om te onderbouwen welke locatie het meest wenselijk is. Een dergelijke integrale afweging is voor ons een vereiste. We vragen Dunea om in het vervolgproces voldoende aandacht te besteden aan die integrale afweging en aan alle belangen van de gebiedspartijen en daarbij voldoende tijd te nemen om de openstaande heikele punten met elkaar te bespreken en daarover afspraken te maken. We dringen erop aan om hierover meerdere bestuurlijke gesprekken te voeren en de directies van omgevingspartijen hierin een actieve rol te geven.

Met vriendelijke groet,
Dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland,
De secretaris, de dijkgraaf

ir. P.C. Janssen

dr. P.H.W.M. Daverveldt

Bijlage 1: Position Paper Hoogheemraadschap van Delfland

Bijlage 2: Beoordelingswijze voor een vergunningaanvraag door Dunea in het kader van het proces Drinkwatervoorziening van de Toekomst